

Research Paper

**Designing a Paradigm Model of a Strategic Sports Leisure Program
with Emphasis on the Iranian-Islamic Model****H. Akbarpor¹, L. S. Jamshidian², A. Torkfar³,
S. E. Amirhosseini⁴**

1. Ph.D. Student in Sport Management, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran
2. Assistant Professor, Department of Physical Education, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran (Corresponding Author)
3. Associate Professor, Department of Physical Education, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran
4. Associate Professor, Department of Sport Science, Yasooj Branch, Islamic Azad University, Yasooj, Iran

Received: 2021/06/07**Accepted: 2022/03/06****Abstract**

The purpose of this study was to design a paradigm model of a strategic sports leisure program with emphasis on the Iranian-Islamic model (Combined approach). The current study is applied research in terms of purpose and with a mixed design of consecutive exploratory. This study used was the survey method to collect data. The statistical population in the qualitative section includes professors in sports management specializing in leisure and strategic planning and professors in sports sociology; these individuals were purposefully selected under standard criteria for qualitative interviews on the subject of research (16 interviews with 16 people and it continued until theoretical saturation). In the quantitative section, experts from the Sports and Youth Department of Fars Province (80 people) were selected. The data collection tool in the present study consisted of a semi-structured interview and a questionnaire extracted from the qualitative section. To analyze the data of the present study, coding in the qualitative part and structural equation method in the quantitative part were used. In the qualitative part of the research, 62 conceptual codes and 16 main categories under six dimensions including causal causes (four categories), main phenomenon (one category), strategy (four categories), contextual factors (three categories), intervening conditions (three categories) and outcome (one category) were found.

1. Email: akbarpor_h@yahoo.com

2. Email: laylagamshidian1390@gmail.com

3. Email: torkfar_a@yahoo.com

4. Email: amirhosini_e@yahoo.com

Moreover, in the quantitative part, it was found that all six main components and the final research model have a good fit.

Keywords: Leisure, Strategic Planning, Iranian Model, Islamic Model

Extended Abstract

Background and Purpose

The purpose of this study was to design a paradigm model of a strategic sports leisure program with emphasis on the Iranian-Islamic model (hybrid approach). One of the most important issues in human life, along with work and daily activities, is the issue of leisure and howness of spending it, which has become an important issue after the Industrial Revolution (1). Leisure means free time independent of job requirements (formal, expected and for-profit), biological (daily inevitable hobbies such as feeding, sleeping and bathing), normal (such as shopping and commuting) and social (performing duties and meeting social expectations) (2). Nowadays, due to physical and mental fatigue related to continuous employment without intellectual and practical interruption, the need to spend proper leisure time is one of the important needs of individuals. In fact, leisure is a new social field that has found meaning and importance in the context of modernity, contemporary socio-cultural changes and the growth of consumerism (3).

Materials and Methods

The current study is an applied research in terms of purpose and with a mixed design of consecutive exploratory. . In the first stage, the qualitative method (grounded theory) to construct the model, the descriptive-analytical quantitative method to test the model and the correlation method based on the structural equation modeling were used. The research method was consecutive exploratory; that is, it was first qualitative and then quantitative. The data collection tool in the present study consisted of a semi-structured interview and a questionnaire extracted from the qualitative section. 16 interviews with 16 people were done and continued to the point of theoretical saturation. In the first part (qualitative) for conducting field interviews, the statistical population of the research included professors in sports management specializing in leisure and strategic planning and professors of sports sociology. In quantitative part of the study, after collecting information from qualitative research, a questionnaire was developed. It included 46 items in the form of 6 components on five five-option Likert scale (strongly agree, 5 points to strongly disagree, 1 point). Then, this questionnaire was distributed among the experts of Fars Province Sports and Youth Administration,

including Deputy General Administration, heads of city departments, city deputies, management and heads of headquarters of the General Administration of the province, as well as the individuals who have previously been in these positions. The research population (n=80) had a bachelor's degree or higher and at least 5 years of experience in sports and youth departments of the province. The research sample was considered as a whole that after distributing and collecting the questionnaires, 69 correct questionnaires were returned and statistically analyzed.

Findings

The results of the descriptive section related to the demographic characteristics of the qualitative section of the study showed that 12.5% of them were women and the rest were men. Most of the research samples had a history of more than 10 years (62.5%). To evaluate the fit of measurement models, three criteria of reliability, convergent validity and divergent validity are used and their reliability is done by examining factor load coefficients, Cronbach's alpha coefficients, composite reliability and shared reliability. The criterion for the appropriateness of factor load coefficients is 0.5. For all questions, the factor loading coefficients of the questions are greater than 0.5, indicating that this criterion is appropriate. None of the questions were deleted here. The value of Cronbach's alpha and the composite reliability of the variables in each of the 6 variables is higher than 0.7, which indicates the appropriate reliability of the model. In this research, the reliability of the variables is at the desired level. Since the reliability was confirmed, the hypotheses can be examined by structural equations and the result can be generalized to the whole society. The second criterion for examining measurement models is convergent validity, which examines the correlation of each variable with its questions (indicators). According to the Fornell and Larcker methods, which have introduced a suitable value for AVE of 0.4 and above, for all 6 variables, the value of AVE is greater than or equal to 0.4. Divergent validity is the third criterion for examining the fit of measurement models. Divergent validity is determined by the degree to which a variable relates to its questions compared with that of other variables), so that the acceptable divergent validity of a model suggests that one variable in the model interacts more with self-contained questions than with other variables. Divergent validity was confirmed at the acceptable level when the AVE value for each variable was greater than the common variance between that variable and the other variables in the model. After examining the fit of measurement models, it is time to fit the structural model of the research. As mentioned before, the structural model section, unlike

measurement models, does not deal with questions (explicit variables) and only the hidden variables with their relationships are examined.

Conclusion

In the present study, a strategic sports leisure program model was presented with emphasis on the Iranian-Islamic model. For this purpose, the grounded theory was used to present the model and the proposed model was obtained from the coding processes resulting from the interview with the elite. Based on the results of qualitative data analysis from the interview, the paradigm model of the strategic sports leisure program with emphasis on the Iranian-Islamic model includes 62 concept codes and 16 main categories in the form of six dimensions including causal causes (four categories), main phenomenon (one category), Strategy (four categories), contextual factors (three categories), interventionist conditions (three categories) and outcome (one category). In the designed model, managerial support, staff acceptance, team participation and organizational culture are considered as causal factors in the strategic plan of sports leisure with emphasis on the Iranian-Islamic model, which provide the strategic plan for the success of the strategic plan.

Keywords: Leisure, Strategic planning, Iranian model, Islamic model

Reference

1. Sharafuddin, H. (2015). Ahl al-Bayt (AS) style in entertainment and leisure. *Islamic Studies and Psychology*, 16, 27-54. (Persian)
2. Balboa-Castillo, T. León Muñoz, L. M. Graciani, A. Rodríguez, F. & Guallar-Castillón, P. (2011). Longitudinal association of physical activity and sedentary behavior during leisure time with health related quality of life in community dwelling older adults. *Health and Quality of Life Outcomes*, 9, 47-57.
3. Bahmani, M; Movahed, A; Shamaei, A. (2021). Analysis of effective factors on the way of spending leisure time in Tehran (Case study: District 22). *Journal of Applied Research in Geographical Sciences*, 60,361-377. (Persian)

طراحی مدل پارادیمی برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی

حامد اکبرپور^۱، لیلا سادات جمشیدیان^۲، احمد ترکفر^۳، سید احسان امیرحسینی^۴

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

۲. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران (نویسنده مسئول)

۳. دانشیار گروه تربیت بدنی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران

۴. دانشیار گروه علوم ورزشی، واحد یاسوج، دانشگاه آزاد اسلامی، یاسوج، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۱۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۱۷

چکیده

هدف پژوهش حاضر، طراحی مدل پارادیمی برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی (رویکرد ترکیبی) بود. پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی، از حیث روش تحقیق، آمیخته از نوع اکتشافی-متوالی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات، پیمایشی بود. اساتید مدیریت ورزشی متخصص در اوقات فراغت و برنامه ریزی استراتژیک و اساتید جامعه‌شناسی ورزشی، جامعه آماری در بخش کیفی را تشکیل دادند که به صورت هدفمند از نوع معیاری، برای مصاحبه‌های کیفی درباره موضوع پژوهش انتخاب شدند (۱۶ مصاحبه با ۱۶ نفر و تا حد اشباع نظری ادامه یافت). جامعه آماری در بخش کمی، خبرگان اداره ورزش و جوانان استان فارس بودند (۸۰ نفر). ابزارهای گردآوری اطلاعات، مصاحبه نیمه ساختاریافته و پرسشنامه مستخرج از بخش کیفی بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از کدگذاری در بخش کیفی و از روش معادلات ساختاری در بخش کمی استفاده شد. در بخش کیفی پژوهش مشخص شد که مقوله‌ها در قالب ۱۶ مقوله و ۶۲ کد مفهومی مشخص شد و در دل ابعاد شش‌گانه مدل پارادیمی به صورت موجبات علی (چهار مقوله)، مقوله اصلی یعنی برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی (یک مقوله)، راهبردها (چهار مقوله)، شرایط زمینه‌ای (سه

1. Email: akbarpor_h@yahoo.com

2. Email: laylagamshidian1390@gmail.com

3. Email: torkfar_a@yahoo.com

4. Email: amirhosini_e@yahoo.com

مقوله)، شرایط مداخله‌گر (سه مقوله) و پیامدها (یک مقوله) جای گرفتند. در بخش کمی نیز مشخص شد که هر شش مؤلفه اصلی و مدل نهایی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار بود.

واژگان کلیدی: اوقات فراغت، برنامه‌ریزی راهبردی، الگوی ایرانی، الگوی اسلامی.

مقدمه

یکی از مهم‌ترین موضوعات در زندگی انسان، در کنار کار و فعالیت‌های روزمره، موضوع اوقات فراغت و نحوه گذراندن آن است که پس از انقلاب صنعتی به موضوعی مهم تبدیل شده است. اوقات فراغت به معنی زمان آزاد و فارغ از الزامات شغلی (رسمی، متوقع و انتفاعی)، زیستی (سرگرمی‌های گریزناپذیر روزانه مانند تغذیه، خواب و استحمام)، عادی (مانند خرید و رفت‌وآمد) و اجتماعی (انجام وظایف و تأمین انتظارات اجتماعی) است (شرف‌الدین، ۲۰۱۵، ۲۸). پیشرفت فناوری در زندگی انسان و تبدیل کارهای دستی به فکری، سبب افزایش اوقات بیکاری تا حدود دو برابر در هفته شده است (بالبوآ-کاستیلو^۱ و همکاران، ۲۰۱۱، ۵۰). در دوران جدید به دلیل خستگی جسمی و ذهنی مرتبط با اشتغال مستمر و بدون وقفه فکری و عملی، نیاز به گذران مناسب اوقات فراغت از جمله نیازهای مهم افراد به شمار می‌رود. درحقیقت، اوقات فراغت عرصه اجتماعی نوینی است که در بستر مدرنیته، تغییرات فرهنگی-اجتماعی معاصر و رشد مصرف‌گرایی، معنا و اهمیت یافته است (بهمنی و همکاران، ۲۰۲۱، ۳۶۲). اوقات فراغت و نحوه گذراندن آن اهمیت زیادی دارد؛ به طوری که در تحقیقات مختلف به مزایای آن اشاره شده است؛ لبون و هارلی^۲ (۲۰۱۳، ۱۵) ادعا کردند که انجام رفتارها و فعالیت‌های اوقات فراغت در خارج از محل کار با کاهش سطح خستگی و فرسودگی و انجام فعالیت‌های انگیزشی در محل کار ارتباط دارد. براجسا زانک^۳ (۲۰۱۱، ۸۴) اظهار کرد، انجام فعالیت‌های اوقات فراغت از طریق شکل‌گیری روابط اجتماعی، ایجاد احساس و عواطف مثبت و ایجاد دانش و مهارت‌های اضافی در افراد به بهبود کیفیت زندگی منجر می‌شود. اهمیت اوقات فراغت به حدی است که رضایت از آن یکی از عوامل تأثیرگذار بر رضایت از زندگی است (لاپا^۴، ۲۰۱۳، ۱۹۸۵). تفریح و گذراندن مناسب اوقات فراغت وسیله‌ای مؤثر برای پرورش قوای فکری، جسمی و اخلاقی افراد است و عاملی برای

1. Balboa-Castill
2. Lebbon & Hurley
3. Brajša-Žganec
4. Lapa

جلوگیری از کجروی‌های اجتماعی محسوب می‌شود (سپهری و صابری، ۲۰۱۳، ۷۴). در صورتی که برنامه‌ریزی مناسبی درباره نحوه انجام اوقات فراغت انجام نگیرد، افراد ممکن است اوقات فراغت خود را در مسیرهای نادرست و متعارض با فرهنگ جامعه از جمله مصرف مواد مخدر و الکلی، شرط‌بندی، تفریحات ناسالم و... سپری کنند. در این زمینه، نتایج پژوهش کتبی و همکاران (۲۰۱۴، ۱۲) نشان داد که اوقات فراغت رابطه مثبت با کاهش ابعاد بزهکاری دانشجویان شامل خراب‌کاری قوی، دزدی و تقلب، خراب‌کاری ضعیف و در نهایت کجروی فرهنگی دارد.

فعالیت‌های فراغتی طیف وسیعی از فعالیت‌ها همچون هنری، فرهنگی، ورزشی، زیارتی، سمعی و بصری، استراحت و تفریح، روابط اجتماعی، ارتباط با طبیعت، مطالعه و فعالیت‌های رایانه‌ای را در بر می‌گیرد و هر کدام نیازمند بسترهای خاص خود هستند (آتکا آمستوی^۱ و همکاران، ۲۰۰۸، ۶۵) که در این بین، ورزش و فعالیت بدنی یکی از گزینه‌های مهم برای پر کردن اوقات فراغت محسوب می‌شود. ورزش و فعالیت بدنی مزایای متعددی از جمله در بعد جسمانی، روانی، آموزشی، اخلاقی، اجتماعی و... دارد. ناریکی^۲ و همکاران (۲۰۲۰، ۶۱۷) در تحقیق خود بیان کردند که انجام‌دادن فعالیت بدنی، سلامت فیزیولوژیک افراد را در معرض خطر قرار می‌دهد و ابتلا به بیماری‌های عصبی-عضلانی، قلبی-عروقی و چاقی را افزایش خواهد داد. همچنین، رومرو پرز^۳ و همکاران (۲۰۲۰، ۵) ادعا کردند که فعالیت بدنی منظم، علاوه بر تأثیرات مثبت بر وضعیت بدنی افراد، بر جنبه‌های روان‌شناختی مانند اضطراب و افسردگی نیز تأثیر مثبت می‌گذارد. کرمر^۴ و همکاران (۲۰۱۴، ۱۸۴) اظهار کردند که ورزش تأثیرات فراوانی بر سلامت جسم و روان انسان‌ها دارد و مانع بروز بسیاری از بیماری‌ها از جمله بیماری‌های روان‌شناختی و عصبی می‌شود؛ در نتیجه، موجب افزایش کیفیت زندگی انسان‌ها می‌شود. مجموع مزیت‌های ورزش و فعالیت بدنی منجر شده است که بیشتر کارشناسان بر لزوم انجام فعالیت‌های بدنی و ورزشی در زمان اوقات فراغت صحنه بگذارند. درباره فعالیت‌های بدنی و ارتباط آن با اوقات فراغت، لی ون و تسای چانگ^۵ (۲۰۱۶، ۸۸) فعالیت بدنی و ورزش را مهم‌ترین الگوی گذراندن اوقات فراغت معرفی کردند و بر نقش آن در سلامت جوامع امروزی تأکید داشتند. والهید^۶ و همکاران (۲۰۱۲، ۴۳۰) در تحقیقی با عنوان «آموزش و تعلیم ورزش و اهداف اجتماعی تربیت‌بدنی» به بررسی

1. Ateca-Amestoy
2. Narici
3. Romero-Pérez
4. Kremer
5. Lee-Wen & Tsai-chung
6. Wallhead

رابطه لذت با فعالیت‌های بدنی اوقات فراغت پرداختند. آن‌ها به این نتیجه رسیدند که آموزش و تعلیم ورزش به صورت مداوم می‌تواند تأثیر معناداری بر درک لذت از فعالیت‌های بدنی اوقات فراغت و همچنین تثبیت موقعیت اجتماعی داشته باشد. نتایج پژوهش کادرز^۱ و همکاران (۲۰۰۴، ۱۱۳) نیز نشان داد که انگیزه‌های مختلف در افراد، وضعیت اجتماعی، وضعیت جسمانی و موانع موجود بر میزان پرداختن افراد به ورزش در این ایام تأثیرگذار است.

در صورتی که توسعه فعالیت‌های اوقات فراغت در راستای سیاست‌ها و اهداف متصور از آن باشد، می‌تواند به ارتقای وضعیت اجتماعی و فرهنگی کشورها و بهبود وضعیت و سبک زندگی افراد منجر شود. این موضوع سبب شده است تا تلاش‌های مدونی برای بهبود وضعیت اوقات فراغت همواره وجود داشته باشد (هارتمن^۲ و همکاران، ۲۰۲۰، ۱۵۸). تحقیقات متعددی در زمینه برنامه راهبردی اوقات فراغت انجام گرفته‌اند که با توجه به تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی در تحقیق حاضر، بیشتر بر ادبیات پیشینه داخلی تمرکز شده است؛ از جمله فروزان و همکاران (۲۰۱۹، ۶۵) با ارائه الگوی مدیریت اوقات فراغت کارکنان در محل کار با رویکرد ترکیبی، مجموعه‌ای از مضامین اولیه را طی فرایند کدگذاری باز گردآوری کردند و از دل آن‌ها مقوله‌هایی استخراج شد. سپس در مرحله کدگذاری محوری، پیوند میان این مقوله‌ها در قالب عناوین شرایط علی، پدیده محوری، راهبردها، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای و پیامدهای مدیریت اوقات فراغت، در قالب پارادایم کدگذاری تعیین شد. در ادامه و در مرحله کدگذاری انتخابی، یکایک اجزای پارادایم کدگذاری تشریح و نظریه خلق شد. جعفری‌نیا و راجی (۲۰۱۷، ۳۴) با بررسی چالش‌ها و راهکارهای اجرای برنامه‌ریزی استراتژیک منابع انسانی در سازمان‌ها، گزارش کردند که ده عامل شامل مشارکت تیمی، مشارکت مدیریت، تعهد سازمانی، مدیریت تغییر، ارزیابی محیطی، وضعیت آموزش، جنبه‌های فرهنگی، ساختار سازمانی، توسعه تکنولوژی و هم‌راستایی استراتژیک بین منابع انسانی و سازمان، به‌عنوان عوامل مؤثر بر برنامه‌ریزی استراتژیک منابع انسانی مطرح هستند. نظریان مادوانی و رضانی (۲۰۱۳، ۱۵) طبق اولویت‌بندی دانشجویان، موانع مؤثر بر توسعه سهم ورزش در اوقات فراغت را به‌ترتیب کمبود تجهیزات ورزشی، کمبود فضای ورزشی، کم‌توجهی به درس تربیت‌بدنی در مدارس و نبود فرهنگ‌سازی کافی درباره مزایای پرداختن به فعالیت‌های منظم بدنی عنوان کردند؛ ضمن اینکه سه اولویت اول راهکارها از نظر دانشجویان برای توسعه سهم ورزش در اوقات فراغت دانشجویان، ارائه بلیت با تخفیف ویژه یا رایگان

1. Cuaderes

2. Hartman

برای استفاده از اماکن ورزشی یا دیدن مسابقات ورزشی، تجهیز و بهسازی اماکن و فضاهای ورزشی درون خوابگاه‌ها و درون دانشگاه و همچنین عرضه تجهیزات ورزشی با تخفیف ویژه به دانشجویان بودند. مظلومی و متولی (۲۰۱۲، ۲۵) اظهار کردند که اجرایی‌شدن برنامه‌های راهبردی تابعی از تدوین مشارکتی، تعهد اجرایی مدیران، فضای سازمانی و عوامل درونی است. تدوین مشارکتی (مشارکت نیروی انسانی در تدوین، ایجاد انگیزه برای مشارکت، تشکیل کمیته‌های راهبری، تدوین‌کننده ماهر) شرط علی برای ایجاد تعهد اجرایی مدیران است. تعهد اجرایی (اعتقاد مدیران به برنامه، تعهد برای اجرای برنامه، تدوین مناسب، اهداف روشن، برنامه امکان‌پذیر) مقوله محوری و مهم‌ترین عامل در اجرایی‌کردن برنامه‌های راهبردی است. فضای سازمانی (فرهنگ سازمانی، فرهنگ بومی یکسان، انتخاب دقیق کارکنان، ثبات مدیریت) به‌عنوان بستر حاکم به‌همراه عوامل درونی (استمرار آموزش‌های تخصصی و ایجاد آمادگی در کارکنان برای پذیرش استراتژی‌ها، ارتباطات، آموزش قبل از اجرا) به‌عنوان شرایط مداخله‌گر به‌همراه تعهد اجرایی با تأثیر هم‌زمان، شرایط را برای اعمال مدیریت تغییر (تغییرات ساختاری و فرایندی) مهیا می‌کنند.

ادبیات پیشینه نشان می‌دهد که اوقات فراغت در ایران وضعیت چندان مناسبی ندارد؛ به‌طوری‌که به گفته مقصودی و همکاران (۲۰۱۳، ۶۵۰)، متوسط زمان آزاد در ایران ۹۰ روز در سال است، اما در جهان ۸۰ روز در سال است. همچنین میزان اوقات فراغت در ایران به‌طور متوسط سه ساعت و ۲۹ دقیقه در یک شبانه‌روز است؛ این در حالی است که میانگین ساعت فراغت جهانی پنج ساعت است. این موضوع نشان می‌دهد که زمان آزاد در ایران بیشتر از متوسط جهانی است، اما بخش کمی از آن به اوقات فراغت اختصاص داده می‌شود و بخش عمده آن به بطالت سپری می‌شود. این موضوع به‌تناسب در مورد اوقات فراغت ورزشی نیز مشاهده می‌شود. باوجود اهمیت اوقات فراغت ورزشی و نقش آن در بهبود کیفیت زندگی، در ایران چندان به موضوع اوقات فراغت ورزشی توجه نشده است. در ایران به‌رغم وجود سازمان‌ها و بخش‌های متعدد (فدراسیون ورزش‌های همگانی، معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، شهرداری‌ها، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و...) که هرکدام خود را به‌نوعی در قبال ورزش‌های تفریحی و همگانی کردن ورزش مسئول می‌دانند، شاهد هستیم که تعداد شرکت‌کنندگان در فعالیت‌های ورزشی اوقات فراغت در مقایسه با سایر کشورها وضعیت چندان مطلوبی ندارد (حیدری و همکاران، ۲۰۲۰، ۹۳).

به‌دلیل گرایش مدیران ورزش و تربیت‌بدنی و رسانه‌های ورزشی به ورزش قهرمانی، تاکنون کمتر به فعالیت‌های ورزشی اوقات فراغت پرداخته شده است (صفاری و همکاران، ۲۰۱۳، ۲۰۹). به نظر

می‌رسد، بهره‌گیری شایسته از اوقات فراغت، منوط به برنامه‌ریزی دقیق و متناسب با نیازها و اجرای موفق آن است که باید تمام فعالیت‌های فراغتی در آن در نظر گرفته شود. بی‌هدفی در برنامه‌های اوقات فراغت، برنامه‌ریزی‌های غیرواقعی، بی‌توجهی به نیاز واقعی جامعه، غفلت کردن از مقتضیات روز جامعه ایرانی-اسلامی و ذائقه نسل جوان و بی‌مسئولیتی در قبال غنی‌سازی اوقات فراغت نسل جوان یا به تعبیری آینده‌سازان کشور، اوضاع نامناسبی را در جامعه به وجود می‌آورد. با توجه به اینکه سپری کردن اوقات فراغت با انجام فعالیت‌های بدنی از جمله کوهنوردی، پیاده‌روی، ورزش‌های پارکی و... از ارزان‌ترین نوع تفریحات هستند، فعالیت‌های ورزشی می‌تواند بخش عمده اوقات فراغت ایرانیان را تشکیل دهد. از طرفی در گذشته با وجود اینکه اوقات فراغت کمتر بود، افراد به دلیل انجام کارهای سنگین و داشتن تحرک بدنی، نیاز کمتری به انجام فعالیت‌های بدنی داشتند؛ با این حال، امروزه به دلیل افزایش اوقات فراغت و همچنین موانع دیگر از جمله آپارتمان‌نشینی، سهولت انجام کارها با وجود فناوری‌های نوین، کاهش جابه‌جایی به دلیل ارتقای وضعیت حمل‌ونقل و... نیاز به انجام فعالیت‌های بدنی بیشتر حس می‌شود؛ به همین دلیل، افراد باید بخشی از اوقات فراغت خود را با مشارکت در فعالیت‌های ورزشی سپری کنند. موضوع مهمی که در زمینه برنامه‌ریزی اوقات فراغت ورزشی باید مدنظر قرار گیرد، توجه به فرهنگ، سنت و عقاید جامعه است. هر جامعه‌ای زمانی می‌تواند ثمره جهان‌بینی و ایدئولوژی خود را به دیگران نشان دهد که سبک زندگی او متناسب با باورها و ارزش‌هایش شکل یافته باشد (نادری، ۲۰۱۴، ۷۳). مهم‌ترین دلیل تفاوت فضای فراغتی در ایران با سایر کشورها، تأکید بر دین مبین اسلام و فرهنگ ایرانی است که باید در برنامه‌های راهبردی اوقات فراغت مدنظر قرار گیرد. با توجه به اینکه چارچوب‌هایی در دین مبین اسلام و فرهنگ ایرانی برای گذران اوقات فراغت از جمله نوع پوشش، تفکیک جنسیتی و... مطرح است، این موضوع باید در تحقیقات در زمینه اوقات فراغت ورزشی مدنظر قرار گیرد که جای خالی آن در ادبیات پیشینه احساس می‌شود. از طرفی نحوه گذران اوقات فراغت ایرانیان تحت تأثیر جهانی‌شدن، از سبک ایرانی-اسلامی دور شده و به سمت سبک مدرن غربی رفته است (چابکی، ۱۳۹۲، ۱۴۰)؛ بر این اساس، تحقیق حاضر با توجه به اهمیت سبک ایرانی-اسلامی گذران اوقات فراغت، به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال است که مدل پارادیمی برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی چگونه است؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی، از حیث روش تحقیق، آمیخته از نوع اکتشافی-متوالی و از نظر شیوه گردآوری اطلاعات، پیمایشی بود. چون هیچ‌گونه دست‌کاری روی متغیرها و عوامل صورت

نگرفت، براساس رویکرد پژوهش، آمیخته بود. در مرحله اول، برای ساخت الگو از روش کیفی (گراند تئوری) و برای آزمون الگو از روش کمی توصیفی-تحلیلی از نوع همبستگی مبتنی بر الگوی معادلات ساختاری استفاده شد. روش پژوهش آمیخته از نوع اکتشافی-متوالی بود؛ یعنی ابتدا کیفی و سپس کمی بود. ابزار استفاده شده در این پژوهش بعد از انجام مصاحبه و رسیدن به اشباع نظری تدوین شد که پرسشنامه‌ای ۴۶ گویه‌ای در قالب شش مؤلفه، به صورت طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت (کاملاً موافقم= پنج امتیاز تا کاملاً مخالفم= یک امتیاز) بود. در بخش اول (کیفی) برای انجام مصاحبه میدانی، اساتید مدیریت ورزشی متخصص در اوقات فراغت و برنامه‌ریزی استراتژیک و اساتید جامعه‌شناسی ورزشی، جامعه آماری پژوهش را تشکیل دادند که این افراد، به صورت هدفمند از نوع معیاری، برای مصاحبه‌های کیفی درباره موضوع پژوهش انتخاب شدند (۱۶ مصاحبه با ۱۶ نفر و تا حد اشباع نظری ادامه یافت). در بخش دوم (کمی) بعد از گردآوری اطلاعات حاصل از بخش کیفی، به ساخت پرسشنامه اقدام شد و این پرسشنامه در بین خبرگان اداره ورزش و جوانان استان فارس توزیع شد. این خبرگان، معاونان اداره کل، رؤسای ادارات شهرستان‌ها، معاونان شهرستان‌ها، مدیریت و رؤسای حوزه‌های ستادی اداره کل استان و همچنین افرادی بودند که قبلاً در این سمت‌ها بودند؛ دارای تحصیلات کارشناسی و بیشتر بودند و حداقل پنج سال سابقه کار در ادارات ورزش و جوانان استان داشتند. خبرگان اداره ورزش و جوانان استان فارس به تعداد ۸۰ نفر، جامعه آماری بخش کمی پژوهش را تشکیل دادند. نمونه تحقیق به صورت کل در نظر گرفته شد که پس از توزیع و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، ۶۹ پرسشنامه صحیح بازگردانده شد و سپس تجزیه و تحلیل آماری شد.

در این پژوهش برای بررسی روایی، یافته‌های پژوهش به مشارکت‌کنندگان ارائه شد. آن‌ها متن نظریه را مطالعه کردند و دیدگاه‌هایشان اعمال شد. در پایان، اساتید این پژوهش را مطالعه و بازبینی کرده و مطالبی را برای اصلاح یا تغییر نظریه نهایی بیان کردند. پایایی به گستره تکرارپذیری یافته‌های پژوهش اشاره دارد. یکی از راه‌های نشان دادن پایایی، مطالعه حساسی فرایند آن است. یافته‌های آن، زمانی قابل حساسی هستند که محقق دیگر بتواند مسیر تصمیم به‌کاررفته توسط محقق در طول مصاحبه را نشان دهد؛ بنابراین محقق پایایی داده‌ها را از طریق نشان دادن مسیر تصمیمات خود و همچنین قراردادن تمامی داده‌های خام، تحلیل شده، کدها، مقوله‌ها، فرایند مطالعه، اهداف اولیه و سؤال‌ها در اختیار اساتید راهنما و مشاور قرار داد و با حساسی دقیق صاحب‌نظران درستی تمام گام‌های تحقیق تأیید شد. علاوه بر این، در تحقیق کنونی از روش توافق درون‌موضوعی برای محاسبه پایایی مصاحبه‌های انجام‌گرفته استفاده شد. برای محاسبه پایایی مصاحبه با روش توافق درون‌موضوعی

دو کدگذار (ارزیاب)، از یک دانشجوی مقطع دکتری مدیریت ورزشی درخواست شد تا به‌عنوان همکار پژوهش (کدگذار) در پژوهش مشارکت کند. آموزش‌ها و تکنیک‌های لازم برای کدگذاری مصاحبه‌ها به وی انتقال داده شد. در هر کدام از مصاحبه‌ها، کدهایی که در نظر دو نفر مشابه یکدیگر بودند، با عنوان «توافق» و کدهای غیرمشابه با عنوان «عدم توافق» مشخص شدند. سپس محقق به‌همراه این همکار پژوهش، سه مصاحبه را کدگذاری کرد و درصد توافق درون‌موضوعی که به‌عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود، با استفاده از فرمول آن محاسبه شد. تعداد کل کدهای ثبت‌شده توسط هر دو نفر (محقق و فرد همکار) برابر با ۱۵۹، تعداد کل توافقات بین این کدها ۶۱ و تعداد کل عدم توافقات بین این کدها ۳۷ بود. پایایی بین دو کدگذار با استفاده از فرمول برابر با $76/7$ درصد به دست آمد که از ۶۰ درصد بیشتر است؛ بنابراین قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها تأیید می‌شود.

در نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس^۱، پایایی و روایی در دو بخش سنجیده می‌شود: الف- بخش مربوط به مدل‌های اندازه‌گیری و ب- بخش مربوط به مدل ساختاری. پایایی مدل اندازه‌گیری به‌وسیله ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی ارزیابی می‌شود. بار عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شود که اگر این مقدار برابر یا بیشتر از $0/4$ شود، مؤید این مطلب است که واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی آن سازه قابل‌قبول است. روایی محتوایی نیز با استفاده از برگه‌های روایی سنجی CVI و CVR روایی تأیید شد. مقدار CVR با توجه به تعداد اساتید (هشت نفر) برابر با $0/79$ و مقدار CVI بیشتر از $0/79$ به دست آمد؛ بنابراین روایی محتوایی ابزار پژوهش تأیید شد. روایی‌های واگرا و همگرا که به معادلات ساختاری مربوط است، سنجش شد.

در این پژوهش از دو بخش آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از جداول و نمودارهای توصیفی برای بیان ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و توصیفی پژوهش استفاده شد. از شاخص‌های کشیدگی و چولگی به‌منظور بررسی توزیع داده‌ها (طبیعی یا غیرطبیعی بودن) استفاده شد. برای بررسی و پاسخ به سؤالات پژوهش و رسم و تدوین مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری از نرم‌افزارهای اس‌پی‌اس^۲ نسخه ۲۴ و اسمارت پی‌ال‌اس^۳ نسخه ۲/۰ استفاده شد.

1. Smart PLS
2. SPSS
3. Smart PLS

نتایج

جدول ۱- ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان در بخش کیفی

Table 1- Demographic characteristics of the participants in the qualitative sector

درصد فراوانی Percentage	فراوانی Frequency	گروه‌ها Groups	ویژگی‌ها Features
12.5	2	خانم Male	جنسیت Gender
87.5	14	آقا Female	
6.2	1	کمتر از ۵ سال Less than 5 years	سابقه شغلی work experience
31.3	5	۵ تا ۱۰ سال 5 to 10 years	
62.5	10	بیش از ۱۰ سال More than 10 years	

نتایج توصیفی مربوط به ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان در بخش کیفی پژوهش نشان داد، ۱۲/۵ درصد از آن‌ها خانم و بقیه آقا بودند. بیشتر نمونه‌های پژوهش برابر با ۶۲/۵ درصد نیز سابقه شغلی بیش از ۱۰ سال داشتند.

تحلیل کیفی: در این مرحله، چند کد مفهومی به یک مقوله تبدیل می‌شود. در جداول زیر نتایج کدگذاری باز بر اساس کدهای مفهومی و مقولات آورده شده است.

جدول ۲- کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی مقولات

Table 2- Secondary coding and categorization

مفاهیم Concepts	مقوله‌ها Category
تعهد به اهداف مشترک مشارکت همه اعضا سطوح بالای ارتباطی	مشارکت تیمی Team participation

ادامه جدول ۲- کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی مقولات

Table 2- Secondary coding and categorization

مفاهیم Concepts	مقوله‌ها Category
حمایت مدیران ارشد از برنامه‌های تدوین‌شده حاصل از برنامه استراتژیک تأمین منابع موردنیاز برای اجرای برنامه استراتژیک اشتقاق مدیران برای ارائه اطلاعات حمایت مدیران از کارکنان در تدوین و اجرای برنامه استراتژیک تشویق مدیران از کارکنان باانگیزه و مستعد در تدوین و اجرای برنامه استراتژیک	حمایت مدیران Manager support
اشتقاق کارکنان برای پذیرش برنامه‌های تدوین‌شده میزان حمایت کارکنان از برنامه‌های تدوین‌شده آگاهی کارکنان از مفاد برنامه استراتژیک	پذیرش کارکنان Recruitment of employees
وجود فرهنگ سازمانی حمایتگر از کارکنان وجود فرهنگ سازمانی حامی نوآوری و خلاقیت در سازمان وجود فرهنگ سازمانی مبتنی بر پایبندی به ارزش‌ها و هنجارها	فرهنگ سازمانی Organizational Culture
تعداد مدیران در سازمان رسمی یا غیررسمی بودن ارتباطات در سازمان میزان مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری‌ها	ساختار سازمانی Organizational Structure
امکانات موجود در جهت دستیابی به اهداف برنامه استراتژیک تجهیزات در دسترس کارکنان	امکانات Facilities
وجود نیروهای انسانی باانگیزه در تدوین و اجرای برنامه استراتژیک سازمان وجود نیروهای انسانی متخصص در تدوین و اجرای برنامه استراتژیک سازمان وجود نیروهای انسانی باتجربه در تدوین و اجرای برنامه استراتژیک سازمان	منابع انسانی Human resources

ادامه جدول ۲- کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی مقولات

Table 2- Secondary coding and categorization

مفاهیم Concepts	مقوله‌ها Category
منابع مالی محدود سازمان‌های ورزشی هزینه‌های زیاد اجرای برنامه‌های تدوین شده وجود هزینه‌های اضافی و تعریف نشده در اجرای برنامه استراتژیک	مالی Financial
وجود قوانین ضعیف حمایتگر وجود قوانین دست‌وپاگیر در اجرای برنامه استراتژیک	قانونی Legal
ارزیابی غیرصحیح از عملکرد کارکنان دانش کم مدیران گزینش غیرصحیح کارکنان توسط مدیران برنامه‌محور نبودن مدیران	مدیریتی Managerial
تمرکز بر کشف استعدادها در حوزه اوقات فراغت ورزشی بهره‌گیری از سنن اسلامی در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی عدالت‌محوری در توزیع منابع موجود در حوزه اوقات فراغت ورزشی ارزیابی فعالیتهای و اهداف مربوط به فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی استفاده از فناوری‌های جدید در ارتقای فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی ایجاد موقعیت شغلی در حوزه فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی ایجاد مراکز هویت‌ساز در حوزه اوقات فراغت ورزشی	فنی Technical
شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی بهبود فرهنگ فعالیتهای مشارکتی در میان افراد جذب خانواده‌ها در فعالیتهای اوقات فراغت ورزشی توجه به تغییرات اجتماعی در فعالیتهای تدارک‌دیده در حوزه اوقات فراغت ورزشی توجه به تنوع فرهنگی در فعالیتهای تدارک‌دیده در حوزه اوقات فراغت ورزشی شکل‌گیری سرمایه اجتماعی در حوزه اوقات فراغت ورزشی	اجتماعی social

ادامه جدول ۲- کدگذاری ثانویه و شکل‌دهی مقولات

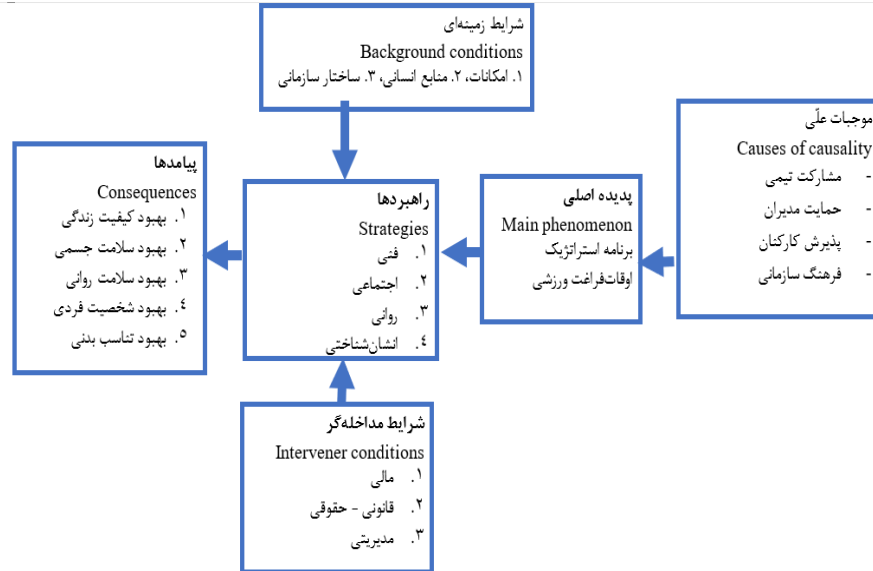
Table 2- Secondary coding and categorization

مفاهیم Concepts	مقوله‌ها Category
ارتقای اهمیت تعالی وضعیت روانی ارتقای بینش فردی درباره ضرورت فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی ارتقای بلوغ ذهنی افراد برای حضور در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی ارتقای اهمیت تعالی وضعیت جسمانی ایجاد سامانه‌های خودارزیابی روانی و جسمانی	جسمی-روانی Physical-mental
بهبود آگاهی درباره هدف از آفرینش انسان بهبود وضعیت هویت فردی افراد حاضر در فعالیت‌های اوقات فراغت ورزشی ترغیب به برخورداری از سبک زندگی فردی فعال	انسان‌شناختی Anthropology
بهبود کیفیت زندگی عموم جامعه بهبود سلامت جسمی عموم جامعه بهبود سلامت روانی عموم جامعه بهبود شخصیت فردی عموم جامعه بهبود تناسب بدنی عموم جامعه	پیامدهای برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی Implications of the Strategic Sports Leisure Plan
جمع‌آوری اطلاعات حاصل از محیط سازمان تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده تدوین برنامه‌های بلندمدت تدوین برنامه‌های کوتاه‌مدت تدوین برنامه‌های عملیاتی	پدیده اصلی: برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی Main phenomenon: strategic sports leisure program

در نهایت، ۶۲ کد مفهومی و ۱۶ مقوله اصلی استخراج شد.

در گام دوم، کدگذاری محوری، کدهای محوری پژوهش حاضر همان مقولات استخراج شده در مرحله کدگذاری باز هستند (کرسول، ۲۰۱۷)؛ بنابراین مدل پارادیمی برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی، در شکل شماره یک نشان داده شده است.

شکل ۱- مدل پارادیمی برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی

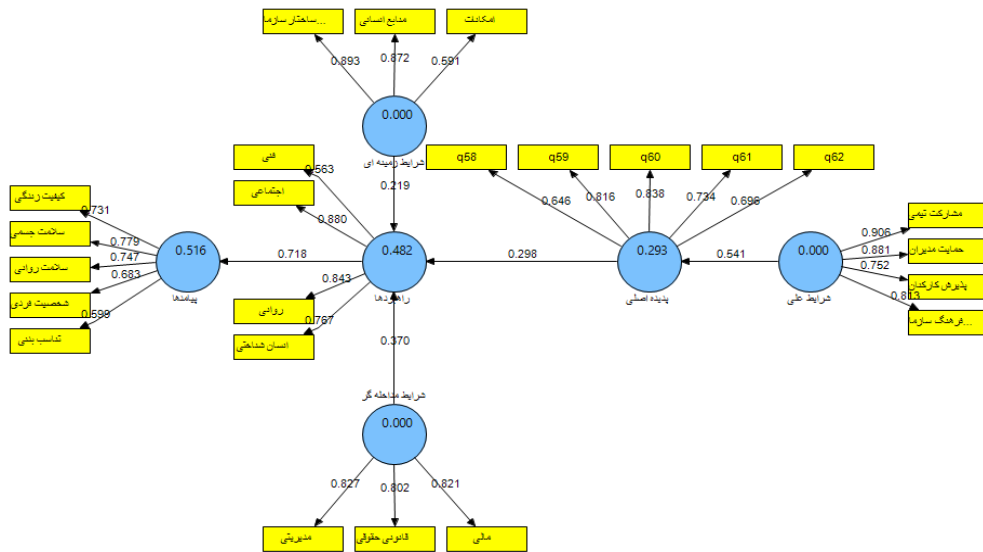
Figure 1- Paradigm model of the strategic sports leisure program with emphasis on the Iranian-Islamic model

در ادامه از طریق نرم‌افزار اسپاس به تحلیل ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه‌های پژوهش پرداخته می‌شود. سپس به تحلیل داده‌های حاصل از جمع‌آوری پرسش‌نامه‌ها با استفاده از نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس پرداخته می‌شود و به سؤال‌های پژوهش پاسخ داده خواهد شد. نتایج توصیفی مربوط به وضعیت جنسیت نمونه تحقیق نشان می‌دهد، ۸۹/۸ درصد از شرکت‌کنندگان در پژوهش، مرد و ۱۰/۲ درصد زن هستند. ۲۳/۱ درصد از آزمودنی‌ها در رده سنی ۳۱ تا ۴۰ سال و ۴۰/۵ درصد در رده سنی ۴۱ تا ۵۰ سال هستند. ۳۶/۲ درصد نیز بیشتر از ۵۱ سال سن دارند. همچنین ۵۹/۴ درصد از شرکت‌کنندگان مدرک کارشناسی، ۳۷/۶ درصد مدرک کارشناسی‌ارشد و ۲/۸۹ درصد مدرک دکتری دارند.

برای بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می‌شود و پایایی از سه طریق بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و پایایی اشتراکی انجام می‌شود. مقدار ملاک برای مناسب بودن ضرایب بارهای عاملی، $0/5$ است. برای تمامی سؤال‌ها، ضرایب بارهای عاملی سؤالات از $0/5$ بیشتر است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد. در اینجا هیچ‌یک از سؤال‌ها حذف نشد. مقدار مربوط به آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی متغیرها در هر شش متغیر، بیشتر از $0/7$ است که حاکی از پایایی مناسب مدل است. در این تحقیق، پایایی متغیرها در حد مطلوب قرار دارد. از آنجا که پایایی تأیید می‌شود، می‌توان به بررسی فرضی‌ها توسط معادلات ساختاری پرداخت تا نتیجه به کل جامعه مدنظر تعمیم‌یافتنی باشد. معیار دوم از بررسی مدل‌های اندازه‌گیری، روایی همگرا است که به بررسی همبستگی هر متغیر با سؤالات (شاخص‌ها) خود می‌پردازد. با توجه به روش فورنل و لارکر^۱ که مقدار مناسب برای میانگین واریانس استخراج شده را $0/4$ و بیشتر معرفی کردند، برای تمامی شش متغیر، مقدار میانگین واریانس استخراج شده بیشتر یا مساوی $0/4$ است. سومین معیار برای بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، روایی واگرا است که در این پژوهش در هر دو روش اول (سؤالات مربوط به هر متغیر نسبت به خود آن متغیر همبستگی بیشتری دارند تا نسبت به متغیرهای دیگر) و روش دوم (معیار مهم دیگری که با روایی واگرا مشخص می‌شود، میزان رابطه یک متغیر با سؤالاتش در مقایسه رابطه آن متغیر با سایر متغیرهاست)؛ به طوری که روایی واگرایی قابل قبول یک مدل حاکی از آن است که یک متغیر در مدل تعامل بیشتری با سؤالات خود دارد تا با متغیرهای دیگر. روایی واگرا وقتی در سطح قابل قبول است که میزان میانگین واریانس استخراج شده برای هر متغیر بیشتر از واریانس اشتراکی بین آن متغیر و متغیرهای دیگر در مدل باشد که در این پژوهش تأیید شد. بعد از بررسی برازش مدل‌های اندازه‌گیری، نوبت به برازش مدل ساختاری پژوهش می‌رسد. همان‌گونه که اشاره شد، بخش مدل ساختاری برخلاف مدل‌های اندازه‌گیری، به سؤالات (متغیرهای آشکار) کاری ندارد و تنها متغیرهای پنهان همراه با روابط میان آن‌ها بررسی می‌شود.

1. Fornell & Larcker

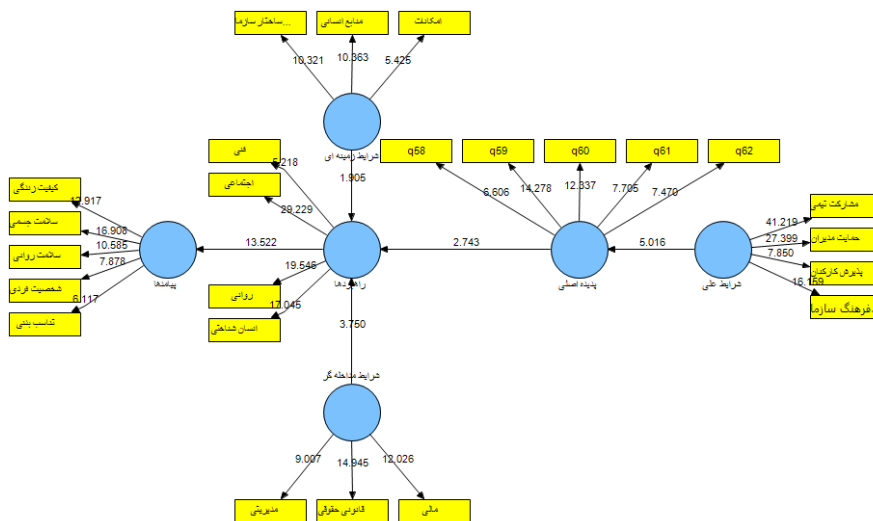

شکل ۲- مدل اندازه‌گیری (بررسی ضرایب مسیر مدل پژوهش)

Figure 2- Measurement model (study of path coefficients of research model)

برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش از چندین معیار استفاده می‌شود که اولین و اساسی‌ترین معیار، ضرایب معناداری t یا همان t -values است. در صورتی که مقدار این اعداد از $0/95$ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه بین متغیرها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان $1/96$ دارد؛ البته باید توجه داشت که اعداد فقط صحت رابطه را نشان می‌دهند و شدت رابطه بین متغیرها را نمی‌توان با آن سنجید.

شکل ۳- ضرایب معناداری t (t-values)

Figure 3- Significance coefficients t (t-values)

مقدار R^2 برای متغیرهای برونزا یا مستقل برابر با صفر است. در این قسمت، مقدار R^2 برای دو متغیر (پیامدها و راهبردها) بیشتر از $0/۳۲$ و برابر با مقدار متوسط بوده و برای متغیر پدیده اصلی بیشتر از $0/۱۹$ و برابر با مقدار ضعیف است. مقدار Q^2 : این معیار برای سه متغیر درونزای مدل بیشتر از $0/۱۵$ است که نشان می‌دهد، متغیر برونزا (مستقل) در پیش‌بینی متغیر وابسته، متوسط است و برازش مناسب مدل ساختاری پژوهش را تاحدودی بار دیگر تأیید می‌کند.

برازش مدل کلی: مدل کلی شامل هر دو بخش مدل اندازه‌گیری و ساختاری می‌شود و با تأیید برازش آن، بررسی برازش در یک مدل کامل می‌شود. با توجه به سه مقدار $0/۰۱$ ، $0/۲۵$ و $0/۳۶$ که به‌عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده‌اند، در هر سه متغیر، مقدار بیشتر از $0/۳۶$ به دست آمد که نشان از برازش کلی متوسط مدل دارد؛ بنابراین در بخش کیفی پژوهش مشخص شد که مقوله‌ها در قالب ۱۶ مقوله و ۶۲ کد مفهومی مشخص شدند و در دل ابعاد شش‌گانه مدل پارادایمی به‌صورت موجبات عالی (چهار مقوله)، مقوله اصلی یعنی برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی (یک مقوله)، راهبردها (چهار مقوله)، شرایط زمینه‌ای (سه مقوله)، شرایط مداخله‌گر (سه مقوله) و پیامدها (یک مقوله) جای گرفتند. در بخش کمی نیز مشخص شد که هر شش مؤلفه اصلی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است؛ بنابراین مدل پژوهش برازش کافی دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر به ارائه مدل برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی پرداخته شد؛ بر این اساس، از نظریه داده‌بنیاد برای ارائه الگو استفاده شد و مدل ارائه‌شده از فرایندهای کدگذاری ناشی از مصاحبه با نخبگان به دست آمد. براساس نتایج حاصل از تحلیل داده‌های کیفی (مصاحبه)، مدل پارادیمی برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی، شامل ۶۲ کد مفهومی و ۱۶ مقوله اصلی در قالب ابعاد شش‌گانه حاوی موجبات علی (چهار مقوله)، پدیده اصلی (یک مقوله)، راهبرد (چهار مقوله)، عوامل زمینه‌ای (سه مقوله)، شرایط مداخله‌گر (سه مقوله) و پیامد (یک مقوله) بود.

در مدل طراحی‌شده، حمایت مدیران، پذیرش کارکنان، مشارکت تیمی و فرهنگ‌سازمانی به‌عنوان موجبات علی در برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی در نظر گرفته شده‌اند که موجبات موفقیت برنامه راهبردی را فراهم می‌کنند. در موضوع مدیریت راهبردی باید به این نکته توجه کرد که برنامه‌های راهبردی توسط متخصصین تدوین می‌شود، اما چه در مرحله تدوین و چه در اجرا، لزوم همکاری و همراهی مدیران عالی، مدیران میانی و کارکنان اجرایی سازمان را طلب می‌کند. در مرحله تدوین و اجرای برنامه‌های راهبردی، مدیران سازمان‌ها به‌ویژه مدیران ارشد، نقش تسهیل‌کننده‌ای دارند. حمایت مدیران ارشد از برنامه‌های تدوین‌شده حاصل از برنامه استراتژیک، اشتیاق مدیران برای ارائه اطلاعات، تأمین منابع موردنیاز برای اجرای برنامه استراتژیک و حمایت مدیران از کارکنان و تشویق آن‌ها در تدوین و اجرای برنامه استراتژیک از جمله مواردی است که در تدوین و اجرای برنامه‌های راهبردی اوقات فراغت نقش مهمی دارند و می‌توانند به بهبود کیفیت این برنامه راهبردی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی کمک کنند. در این زمینه، فروزان و همکاران (۲۰۱۹، ۶۵) اشاره کرده‌اند که در الگوی مدیریت اوقات فراغت کارکنان در محل کار، برای اجرای راهبردها به حمایت از طرف مدیران در تمام سطوح نیاز است. جعفری‌نیا و راجی (۲۰۱۷، ۶۴) عامل مشارکت مدیریت را به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر بر اجرای برنامه‌ریزی استراتژیک منابع انسانی در سازمان‌ها معرفی کردند. مظلومی و متولی (۲۰۱۲، ۲۲) نیز اظهار کردند که اجرایی‌شدن برنامه‌های راهبرد تابعی از عوامل متعدد از جمله تعهد اجرایی مدیران است و تعهد اجرایی (اعتقاد مدیران به برنامه، تعهد برای اجرای برنامه، تدوین مناسب، اهداف روشن، برنامه امکان‌پذیر) مقوله‌ای محوری و مهم‌ترین عامل در اجرایی‌کردن برنامه‌های راهبردی است. نتایج این تحقیقات، اهمیت حمایت مدیران ارشد از برنامه

استراتژیک را به‌خوبی نمایان می‌کند که برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی نیز این قاعده مستثنا نیست.

البته در کنار حمایت مدیران از برنامه‌های راهبردی اوقات فراغت، پذیرش این برنامه‌ها از سوی کارکنان نیز از اهمیت زیادی برخوردار است؛ به‌طوری‌که اشتیاق کارکنان برای پذیرش برنامه‌های تدوین‌شده، میزان حمایت کارکنان از این برنامه‌ها و آگاهی کارکنان از مفاد برنامه استراتژیک، بر احتمال موفقیت برنامه‌های راهبردی اوقات فراغت تأثیرگذار هستند. یکی از مواردی که کارکنان برای پذیرش برنامه‌های راهبردی تأکید می‌کنند، این است که کارکنان در فرایند تدوین برنامه راهبردی مشارکت داشته باشند. مطابق یافته‌های تحقیق حاضر، در پژوهش مظلومی و متولی (۲۰۱۲، ۲۲)، از ایجاد آمادگی در کارکنان برای پذیرش استراتژی‌ها به‌عنوان یکی از عوامل درونی شناسایی‌شده اجرایی‌شدن برنامه‌های راهبردی یاد شده است.

مشارکت تیمی بین مجموعه اعضای سازمان نیز یکی دیگر از موجبات علی در برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی است که تعهد به اهداف مشترک، مشارکت همه اعضا و سطوح بالای ارتباطی را در بر می‌گیرد. برای اینکه یک برنامه استراتژیک به اهداف خود برسد، نیاز است که تمام افراد، گروه‌ها و بخش‌های سازمان وظایف خود را در راستای اهداف راهبردی انجام دهند. همسو با نتایج تحقیق حاضر، در پژوهش‌های فروزان و همکاران (۲۰۱۹، ۶۵) و جعفری‌نیا و راجی (۲۰۱۷، ۶۴)، بر مشارکت تیمی در زمینه تدوین و اجرای برنامه‌های راهبردی تأکید شده است. مظلومی و متولی (۲۰۱۲، ۲۲) نیز به تدوین مشارکتی (مشارکت نیروی انسانی در تدوین، ایجاد انگیزه برای مشارکت، تشکیل کمیته‌های راهبری، تدوین‌کننده ماهر) به‌عنوان یکی از شرایط علی برای اجرایی‌شدن برنامه‌های راهبردی اشاره کرده‌اند.

فرهنگ سازمانی نیز یکی دیگر از موجبات علی تأثیرگذار بر برنامه اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی است. فرهنگ سازمانی یکی از مفاهیم بسیار مهم در مدیریت و رفتار سازمانی محسوب می‌شود که شامل مجموعه‌ای از ارزش‌ها، باورها، تفاهم‌ها و روش‌های تفکر می‌شود که در بین اعضای سازمان مشترک است و از طرف اعضای جدید نیز به‌عنوان روش‌های صحیح انجام‌دادن کارها و تفکر جست‌وجو می‌شود. یافته‌های تحقیق نشان داد که وجود فرهنگ سازمانی حمایتگر از کارکنان، حامی نوآوری و خلاقیت در سازمان و مبتنی بر پایبندی بر ارزش‌ها و هنجارها، بر موفقیت تدوین و اجرای برنامه اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی مؤثر است. در این زمینه فروزان و همکاران (۲۰۱۹، ۶۵) از فرهنگ سازمانی حاکم بر محل کار به‌عنوان یکی از عوامل واسطه‌ای

در الگوی مدیریت اوقات فراغت کارکنان در محل کار نام برده‌اند. مظلومی و متولی (۲۰۱۲، ۲۲) نیز گزارش کردند که فضای سازمانی (فرهنگ سازمانی، فرهنگ بومی یکسان، انتخاب دقیق کارکنان و ثبات مدیریت) یکی از شرایط مداخله‌گر در اجرایی‌شدن برنامه‌های راهبردی است؛ البته در کنار موضوع تأثیر فرهنگ سازمانی برای تدوین و اجرای برنامه‌های راهبردی اوقات فراغت، مسئله فرهنگ و فرهنگ‌سازی هم در تشویق مردم به گذارن اوقات فراغت ورزشی مؤثر است؛ در تحقیق نظریان مادوانی و رضانی (۲۰۱۳، ۱۷) به این موضوع اشاره شده است.

پدیده محوری در این مدل، برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی است که شامل جمع‌آوری اطلاعات حاصل از محیط سازمان، تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده و در نهایت تدوین برنامه‌های بلندمدت، کوتاه‌مدت و عملیاتی می‌شود و مقوله‌ها نیز بر مبنای مدل پارادایمی حول آن سازمان‌دهی شده‌اند.

طبق مدل پژوهش، چهار دسته از راهبردها شامل راهبردهای فنی، اجتماعی، جسمی-روانی و انسان‌شناختی به‌عنوان راهبردهای برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی شناسایی شده‌اند. راهبردهای فنی شامل تمرکز بر کشف استعدادها، بهره‌گیری از سنن اسلامی در فعالیت‌ها، عدالت‌محوری در توزیع منابع موجود، ارزیابی فعالیت‌ها و اهداف مربوط، استفاده از فناوری‌های جدید در ارتقای فعالیت‌ها، ایجاد موقعیت شغلی و ایجاد مراکز هویت‌ساز در حوزه اوقات فراغت ورزشی هستند. راهبردهای اجتماعی نیز شامل شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی، بهبود فرهنگ فعالیت‌های مشارکتی در میان افراد، جذب خانواده‌ها در فعالیت‌ها، توجه به تغییرات اجتماعی و تنوع فرهنگی در فعالیت‌های تدارک دیده‌شده و شکل‌گیری سرمایه اجتماعی در حوزه اوقات فراغت ورزشی هستند. همچنین راهبردهای ارتقای اهمیت تعالی وضعیت روانی و جسمانی، ارتقای بینش فردی درباره ضرورت فعالیت‌ها، ارتقای بلوغ ذهنی افراد برای حضور در فعالیت‌ها و ایجاد سامانه‌های خودارزیابی روانی و جسمانی در بعد جسمی-روانی و راهبردهای بهبود آگاهی درباره هدف از آفرینش انسان، بهبود وضعیت هویت فردی افراد حاضر در فعالیت‌ها و ترغیب به برخورداری از سبک زندگی فردی فعال، در بعد انسان‌شناختی مطرح هستند. در زمینه راهبردهای ارائه‌شده برای اوقات فراغت، فروزان و همکاران (۲۰۱۹، ۶۵) با ارائه الگوی مدیریت اوقات فراغت کارکنان در محل کار با رویکرد ترکیبی، راهبردهایی شامل برنامه‌ریزی مناسب برای اوقات فراغت در سازمان، تعیین سیاست‌های دقیق نظارت و پایش و همچنین آزادی کارکنان و داشتن حق انتخاب در نحوه گذران اوقات فراغت را شناسایی کردند؛ البته هیچ‌یک از این راهبردها در تحقیق حاضر مدنظر قرار نگرفته است که احتمالاً

به جامعه هدف و همچنین تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی اوقات فراغت در تحقیق حاضر مربوط می-شود. به صورت مشابه، در تحقیقات دیگر نیز این موضوع مشاهده می-شود؛ از جمله نظریان مادوانی و رضانی (۲۰۱۳، ۱۷) نیز سه راهکار اصلی از نظر دانشجویان برای توسعه سهم ورزش در اوقات فراغت دانشجویان را ارائه بلیت با تخفیف ویژه یا رایگان برای استفاده از اماکن ورزشی یا دیدن مسابقات ورزشی، تجهیز و بهسازی اماکن و فضاهای ورزشی درون خوابگاه‌ها و درون دانشگاه و همچنین عرضه تجهیزات ورزشی با تخفیف ویژه به دانشجویان معرفی کردند.

یافته‌های تحقیق نشان داد، برخی شرایط محیطی مانع اجرای راهبردهای برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی‌اند. اجرای برنامه‌های راهبردی به منابع مالی کافی نیاز دارد؛ با این حال، با توجه به اینکه منابع مالی سازمان‌های ورزشی محدود است و در اجرای برنامه استراتژیک هزینه‌های اضافی و تعریف نشده نیز نمایان می‌شود، اجرای این برنامه استراتژیک ممکن است با محدودیت‌هایی مواجه شود. وجود برخی قوانین و مقررات نیز ممکن است اجرای برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی را با مشکل مواجه کند که باید هنگام تدوین برنامه راهبردی مدنظر قرار گیرند. دانش کم مدیران، برنامه‌محور نبودن مدیران و گزینش و ارزیابی غیر صحیح از عملکرد کارکنان نیز از جمله محدودیت‌های مدیریتی هستند که به اجرای ناقص برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی منجر می‌شوند. در صورت بی‌توجهی برنامه‌ریزان به شرایط محیطی اثرگذار بر اجرای برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی، راهبردها به خوبی اجرا نخواهند شد؛ ممکن است اثرگذاری کافی را نداشته باشند و به نوعی باعث شکست برنامه استراتژیک شوند. شرایط محیطی از جمله عوامل مدیریتی و انتخاب دقیق کارکنان و ثبات مدیریت (مظلومی و متولی، ۲۰۱۲، ۲۲)، در تحقیقات دیگر در زمینه اوقات فراغت نیز مدنظر قرار گرفته‌اند. عوامل مداخله‌گر نیز بر اجرای برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی تأثیر می‌گذارند که شامل عواملی از جمله ساختار سازمانی (تعداد مدیران در سازمان، رسمی یا غیررسمی بودن ارتباطات در سازمان و میزان مشارکت کارکنان در تصمیم‌گیری‌ها)، امکانات (امکانات موجود در جهت دستیابی به اهداف برنامه استراتژیک و تجهیزات در دسترس کارکنان) و منابع انسانی (وجود نیروهای انسانی با انگیزه، متخصص و باتجربه در تدوین و اجرای برنامه استراتژیک سازمان) هستند. به صورت مشابه، در تحقیق جعفری‌نیا و راجی (۲۰۱۷، ۷۴) نیز به ساختار سازمانی به عنوان یکی از عوامل مؤثر بر برنامه‌ریزی استراتژیک منابع انسانی تأکید شده است. علاوه بر این، در پژوهش نظریان مادوانی و رضانی (۲۰۱۳، ۱۷) نیز به امکانات به عنوان عامل تأثیرگذار بر اوقات فراغت ورزشی اشاره شده است.

امروزه تحولات چشمگیری در نحوه گذران اوقات فراغت ورزشی ایرانیان به وجود آمده است که در زمینه انواع بازی‌ها و ورزش‌ها، کیفیت خدمات و... به وضوح دیده می‌شود. در حالی که وضعیت اجتماعی گذشته، بیشتر ایجاب می‌کرد که فضاهای فراغتی صرفاً خاص زنان یا مردان باشند، امروزه این مرزبندی جنسیتی تاحدودی از میان برداشته شده است و فضاهای گذران اوقات فراغت بیشتر به هر دو جنس متعلق است. رسانه‌ای شدن، خانگی، طبقاتی و به صورت فردی گذراندن اوقات فراغت از ویژگی‌های بارز اوقات فراغت در ایران معاصر به حساب می‌آیند (مقصودی و همکاران، ۲۰۱۳، ۶۷۷). در حال حاضر، فعالیت در فضای مجازی، بازی‌های کامپیوتری، اتاق‌های گفت‌وگوی اینترنتی و... جایگزین فعالیت‌های اوقات فراغتی سنتی شده‌اند که تفاوت زیادی با الگوی مطلوب ایرانی-اسلامی گذران اوقات فراغت دارند. در مجموع، همان‌گونه که در مدل پژوهش مشاهده می‌شود، مجموعه‌ای از عوامل درون‌سازمانی شامل حمایت مدیران، پذیرش کارکنان، مشارکت تیمی و فرهنگ سازمانی وجود دارند که بر موفقیت تدوین و اجرای برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی مؤثرند؛ از این رو از مسئولان سازمان‌های مسئول در اوقات فراغت ورزشی از جمله فدراسیون ورزش‌های همگانی، معاونت ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، شهرداری‌ها، وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و... انتظار می‌رود تا حد توان به این عوامل توجه کنند تا موفقیت برنامه راهبردی اوقات فراغت ورزشی تضمین شود. همچنین با توجه به محدودیت‌هایی از جمله عوامل مالی، قانونی-حقوقی و مدیریتی که در مسیر اجرای برنامه استراتژیک اوقات فراغت ورزشی با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی وجود دارد، باید موقعیتی فراهم شود که شرایط محیطی برای اجرای برنامه راهبردی اوقات فراغت تسهیل شود تا اجرای راهبردهای اوقات فراغت با تأکید بر الگوی ایرانی-اسلامی با مشکل مواجه نشود؛ البته نباید از نقش عوامل مداخله‌گر از جمله امکانات، ساختار سازمانی و منابع انسانی غافل ماند. در نهایت اجرای راهبردهای اشاره‌شده در تحقیق در بخش فنی، اجتماعی، جسمی-روانی و انسان‌شناختی می‌تواند به پیامدهای مثبت از جمله بهبود کیفیت زندگی، سلامت جسمی و روانی، شخصیت فردی و تناسب بدنی عموم جامعه منجر شود.

تشکر و قدردانی

از همه همکارانی که ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند، تشکر و قدردانی می‌کنیم.

References

1. Ateca-Amestoy, V., Serrano-del-Rosal, R., & Vera-Toscano, E. (2008). The leisure experience. *The Journal of Socio-Economics*, 37(1), 64-78.

2. Bahmani, M., Movahed, A., & Shamaei, A. (2021). Analysis of effective factors on the way of spending leisure time in Tehran (Case study: District 22). *Journal of Applied Research in Geographical Sciences*, 60, 361-377. (in Persian).
3. Balboa-Castillo, T., León Muñoz, L. M., Graciani, A., Rodríguez, F., & Guallar-Castillón, P. (2011). Longitudinal association of physical activity and sedentary behavior during leisure time with health-related quality of life in community dwelling older adults. *Health and Quality of Life Outcomes*, 9, 47-57.
4. Brajša-Žganec, A., Merkaš, M., & Šverko, I. (2011). Quality of life and leisure activities: How do leisure activities contribute to subjective wellbeing? *Social Indicators Research*, 102(1), 81-91.
5. Cuaderes, E. T., Parker, D., & Burgin, C. E. (2004). Leisure time physical activity in adult native Americans. *Southern Online Journal of Nursing Research*, 5, 111-130.
6. Chaboki, O. (2013). Globalization and change in leisure style Case study of Tehran. *Cultural-Educational Quarterly of Women and Family*, 25, 139-160. (in Persian).
7. Forouzan, F., Teymouri, H., & Safari, A. (2019). Employee leisure management model at work with a combined approach. *Management Studies (Improvement and Transformation)*, 94, 63-84. (in Persian).
8. Hartman, C. L., Barcelona, R. J., Trautwein, N. E., & Hall, S. L. (2020). Well-being and leisure-time physical activity psychosocial factors predict physical activity among university students. *Leisure Studies*, 39(1), 156-164.
9. Heydari, K., Heydarinejad, S., Saffari, M., & Khatibi, A. (2020). How does leisure time affect the spatial attachment of non-professional athletes? *Research in Educational Sports*, 19, 91-114. (in Persian).
10. Jafari Nia, S., & Raji, S. (2017). Implementation of strategic human resource planning in organizations, challenges and solutions (Case study: Iranian pharmaceutical industry). Paper presented at the National Conference on Management and Humanities Research in Iran, Tehran. (in Persian).
11. Mansouri, M., Farzan, F., & Hamidi, M. (2020). Developing a leisure model for the country's students. *New Approaches in Sports Management*, 28, 131-145. (in Persian).
12. Katbi, F., Razavi, M., & Naghizadeh, H. (2014). The relationship between students' leisure time and their tendency to delinquency with an emphasis on sports activities. *Strategic Studies in Sports and Youth*, 24, 9-20. (in Persian).
13. Kremer, P., Elshaung, C., Leslie, E., Toumbourou, J. W., Patton, G. C., & Williams, J. (2014). Physical activity, leisure-time screen use and depression among children and young adolescents. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 17(2), 183-187.
14. Lapa, T. Y. (2013). Life satisfaction, leisure satisfaction and perceived freedom of park recreation participants. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 93, 1985-1993.
15. Lebbon, A. R., & Hurley, D. T. (2013). The effects of workplace leisure behavior on work-related behavior. *Journal of Behavioral Studies in Business*, 6, 1-18.
16. Lee-Wen, P., & Tsai-chung, L. (2016). The effectiveness of regular Leisure time physical activities on long-term glycemic control in people with type 2 diabetes: A

- systematic review and meta-analysis. *Diabetes Research and Clinical Practice*, 113, 77-95.
17. Maghsoudi, S., Abdul Husseini, Z., & Soleimani, Z. (2013). A study of how to spend leisure time and the process of its changes in Iran. Paper presented at the National Congress of Youth Leisure and Lifestyle, Ministry of Sports and Youth, Shiraz. (in Persian).
 18. Mazlomi, N., & Motavali, A. (2012). A model for implementing strategy plans. *Improvement and Transformation Management Studies*, 67, 19-45. (in Persian).
 19. Naderi, T. (2014). Islamic lifestyle and youth leisure. Paper presented at the First National Congress of Religious Thought and Research, Ardabil. (in Persian).
 20. Narici, M., De Vito, G., Franchi, M., Paoli, A., Moro, T., Marcolin, G., & Di Girolamo, F. G. (2020). Impact of sedentarism due to the COVID-19 home confinement on neuromuscular, cardiovascular and metabolic health: Physiological and pathophysiological implications and recommendations for physical and nutritional countermeasures. *European Journal of Sport Science*, 1, 614-635.
 21. Nazarian Madwani, A., & Ramezani, A. (2013). Evaluating barriers and strategies to develop the share of students' leisure sports activities. *Research in University Sports*, 3, 13-28. (in Persian).
 22. Romero-Pérez, E. M., González-Bernal, J. J., Soto-Cámara, R., González-Santos, J., Tánori-Tapia, J. M., Rodríguez-Fernández, P., ..., & Antonio de Paz, J. (2020). Influence of a physical exercise program in the anxiety and depression in children with obesity. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(13), 1-10.
 23. Saffari, M., Ehsani, M., Amiri, M., & Kozechian, H. (2013). Designing the model of sport for all in Iran. *Asian Social Science*, 9(2), 208-218.
 24. Sepehri, N., & Saberi, H. (2013). Investigating the leisure pattern of Isfahan youth (Case study of regions 1 and 5). Paper presented at the First National Conference on Tourism, Geography and Sustainable Environment, Hamedan. (in Persian).
 25. Sharafuddin, H. (2015). Ahl al-Bayt (AS) style in entertainment and leisure. *Islamic Studies and Psychology*, 16, 27-54. (in Persian).
 26. Wallhead, T. L., Garn, A. C., & Vidoni, C. (2012). Sport education and social goals in physical education: relationships with enjoyment, relatedness, and leisure-time physical activity. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 18(4), 427-441.

استناد به مقاله

نودهی، مصطفی؛ بهلکه، طاهر؛ فلاح، زین‌الدین؛ و نودهی، محمدعلی.
 (۱۴۰۲). تحلیلی بر روابط تعاملی توسعه ائتلاف‌سازی جنبش‌های اجتماعی
 در ورزش. *مطالعات مدیریت ورزشی*، ۱۵(۷۸)، ۶۲-۲۳۵.
 شناسه دیجیتال: SMRJ.2022.10580.3407/10.22089

Noudehi, M., Bahlekeh, T., Falah, Z., & Noudehi, M. A. (2023). An analysis of the Interactive Relationships of the Development of Coalition Building of Social Movements in Sports. *Sport Management Studies*, 15(78), 235-62. (in Persian). DOI: 10.22089/SMRJ.2022.10580.3407

